

Jól esik a halálra valóra születésnek ünnepét ünne-
pelnünk. Ez ^{először} születés a rettenetes rombolást követi. A leg-
nagyobb ünnepet a Karácsonyt: messz igari csodák ünnepeit. A ha-
lált közén megérjük mi, ^{megy} ~~halandó~~ ~~emberek~~: de ~~a születés~~ min-
den születés csoda maradt. Talán az egyetlen csoda máig egész-
ről ebben a világban. Az egyetlen kitalálás az Újra, a Valósi-
nítlenre; az egyetlen kapu, ahonnan visszafelé ismét, és nem
gámittható jövőreket várhatunk. Ki az a gyermek aki az új
világban viradja életet? Honnan jött? Mit hozott? Talán maga ő-
sopár lelkéből hozott virga valamit, valami effeket, ~~eff~~ ~~iro-~~
netet a múltból a jövőre! De mindenestre újat hozott: egy új
gumot, egy új akaratot...

Mit hozott a magyar népiel Arany János, az Arany János
karácsonya? Hát az új fűtő fel, mintha magától hozta volna,
az a nagy magyar "kibbó", a maga magyar múltból hozta valami ma-
gával, az a "kibbó" ~~az hajdúgyűlés~~ ~~his~~ ~~bihari~~ ~~hajdú~~ ~~réso~~ ~~parc~~
rivadéka, felt, mely ritmusait, ősi zengésű gávait, a régi
zelenek minden zineit, hogy a régi lelkéből vértől deztikált gá-
nyelhet fesse meg új képet arról amit látnia s elvise-
lőtt. Mintha kézen hozott volna magával, múltból,
gávait, itemeket. Pedig tanulva őket; tanulnia kellett mint
mindenkinek, s a magyar irodalom legnagyobb tanulója volt ő. Mit
hozott hát? A lelkét hozta magával, érzéke és mely-mely magyar
lelkét, melyen egy tapasztalt élet a gávait zineit mint
elektronos lemezen a csillámok fém = mozgás, ~~mit~~ ~~egy~~ ~~gávait~~
vétel és új ágakat hajtozta, mint a jó plánta jó földben.

De ha a "kibbó" lelke üzenet volt az öröktől, levet a
múltból a jelen életre; ezt a levelet nem mi jött ~~behe-~~
zett olvasni; idő kellett hozzá, míg az élet felgyőzi és
kihámozza borítékából. Arany szava és elreje éret; s még mit
felhív is, egészen a rögzetke hatása alatt áll, s egyénisége egy-
talán nem bontakozott meg. A múlt gávait negyven-
évesnek ^{demokratikus} világnézete az írótól ~~egyénisége~~ ~~is~~ ~~demokratikus~~ ~~len-~~
deneit, egyenesebb iránt és érzelmeket, népies motívumok
keresni vezetett, közhelyet, s a formában is ~~mintha~~
(jól rögzítve)

5

az emberek életéből világos, a művészet életéből jelölve volt
művésze, mint kortársaitól is jelölve.

No 633/1.

jelvi engőzöllet. Tudatos rekonstrukció s spúrtett kéjlem
összeesetése: így lett ő, aminet e cikk eljén jeleztek,
mintha megvalósult volna a múlt létét, üzenet e múlt-
ból. Régibb költők is, Vörösmarty legnébbs, daloltak a múltból
de más múlt volt az, nem a valódi: egy ideális múlt, mely
intézetét kívánta jönni; a jövő ~~valóság~~ elméleti múltba veti-
tése. Azért nem így van: ő valóban a múltat élte, min-
den ~~re~~ létét valóságában: modern, historiai érzésű próba-
ként.

Az egész nagy, kincses nemzeti múlt minden hang-
ulatát és képpetét megéltetőlni, összegyűjteni; és egy gyűj-
tői albumban mondhatva kezni: ez volt talán a feladata.

Miért feladat volt ez? ~~Hisz~~ Émléket gyűjtése, albumosi-
nálás, holt levelek prezervációja volt? Nem: mert azt spórtta
ki ő a múltból ami eleven. A múlt sohasem halhat meg egy-
zen: s ha a holt része a történelemé, az ami eleven létő-
le, a élőké maradt, az valóban nagy örökségünk. Milyen-
nénk mi a múlt nélkül: a múlt hangulata, zenei hang kincsei
nélkül? Fejves, hatalom ter- ~~e~~ ~~mi~~ bennünket nemzette?
A múlt lesz nemzete! és nemzet maradtunk mi is, min-
den fejves és hatalom ellenére is: mert ez a múltunk van.
Persze ez a nemzetiség éltetése: nem a fejves és hatalomé.

Ezért nép nemzeti ünnep az ország ünnepe
a nagy háború közepén.

Babits Mihály

Büszkén, ~~de~~ szívesen szívesen eszmélve rá, hogy bírnak! hogy hisznek!
 istózatok Tolpár történetek, szavatnak már minden zabolár, fort a világ bús ten-
 gere, mint már éve forrott, s ma is recesszerek és főredernek Brnár hajói:
 de mi nem kétebrhetünk, a mi nemzetünk el nem fulhat; testet törhetik, vé-
 ret folytathatják: lelke él és bír! - Miben bízik? fegyverben? szerencsében? - mily
 gyöngy is bizonytalan ma minden Ez: - de a mi erőnk mélyebben van és sem-
 mi Sors hozzá nem fér ahhoz. Majd ha az Emberiség jobb korszakra feljő, s ismét egy
 nagy család, testvérek legyenek, a nagy családban is elni fog kint az a mi Lelkünk,
 mint egy nemes fia lelke él, ki kint az utakon jár, s ritka kincset talál, hogy gazdag
 bátyjai is gyöngyöztörnek bennük. Nemes kincset, melyet harccal elvenni nem
 lehet, csak szeretettel lehet, s a ritkától elveszik, kétszeresen gazdag.

Ennek a Lelkünk ünnepe az Arany fajú ünnep születésének ünnepe
 - kultusának a halom körében, születési haláluk évadán, alkotó szellemi a rom-
 bolás között. A világ legmélyebb rejtelme a Zseni születése, s minden ünnepek
 legnagyobbjai a Karácsony. Valódi csoda ünnepei: mert közén megértjük mi, győztes, ro-
 mos ember, értjük mi a Halált; de örök csoda számunkra minden születés.